AFGØRELSER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE (EU) 2022/591

af 6. april 2022

om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2030

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 3,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ([2]),

efter den almindelige lovgivningsprocedure ([3]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I overensstemmelse med artikel 192, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) har de på hinanden følgende generelle handlingsprogrammer for miljø siden 1973 været ledetråden for udviklingen og koordineringen af Unionens miljøpolitik og udgjort rammerne for Unionens indsats på miljø- og klimaområdet.

(2) Ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1386/2013/EU ([4]) indførtes det syvende miljøhandlingsprogram. Det syvende miljøhandlingsprogram fastsætter Unionens miljøpolitiske dagsorden for perioden frem til den 31. december 2020 samt en langsigtet vision for 2050.

(3) Kommissionens rapport af 15. maj 2019 om evalueringen af det syvende miljøhandlingsprogram konkluderede, at visionen for 2050 og de prioriterede mål stadig var gældende, at det syvende miljøhandlingsprogram har medvirket til at frembringe mere forudsigelige, hurtigere og bedre koordinerede foranstaltninger på det miljøpolitiske område, og at det syvende miljøhandlingsprograms opbygning og gunstige rammer har bidraget til at skabe synergier og dermed gøre miljøpolitikken mere effektiv og virkningsfuld. Den konkluderede endvidere, at det syvende miljøhandlingsprogram foregreb De Forenede Nationers (FN's) 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling (»2030-dagsordenen«) ved sin insisteren på, at økonomisk vækst og social velfærd afhænger af et sundt naturressourcegrundlag, fremmede verdensmålene for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«) og gjorde det muligt for Unionen at tale med én stemme om klima- og miljøspørgsmål på den globale scene, men at fremskridt vedrørende naturbeskyttelse, sundhed og integration af miljøhensyn i andre politikområder ikke var tilstrækkelige. Den

([1]) EUT C 123 af 9.4.2021, s. 76.
([2]) EUT C 106 af 26.3.2021, s. 44.
([3]) Europa-Parlamentets holdning af 10.3.2022 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 29.3.2022.
([4]) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1386/2013/EU af 20. november 2013 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2020 »Et godt liv i en ressourcebegrænset verden« (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 171).

konkluderede endvidere, at der i det syvende miljøhandlingsprogram kunne have været taget større hensyn til sociale anliggender ved at bygge videre på de eksisterende bånd mellem miljø- og socialpolitik, f.eks. med hensyn til indvirkningen på sårbare grupper, jobskabelse, social integration og ulighed. Desuden bemærkedes i Kommissionens rapport, at investeringerne i miljøbeskyttelse trods stadigt mere ambitiøse miljømål inden for mange politikområder i mange år er forblevet konstante i Europa (omkring 2 % af BNP), og at den manglende gennemførelse af miljølovgivningen hvert år koster Unionens økonomi omkring 55 mia. EUR i sundhedsudgifter og i direkte omkostninger for miljøet. Det bemærkedes i Kommissionens rapport, at en stærkere overvågningsmekanisme kunne have styrket gennemførelsen af det syvende miljøhandlingsprogram.

(4) Ifølge Det Europæiske Miljøagentur (EEA) i dets rapport »Europas miljø — tilstand og fremtidsudsigter 2020: viden om overgangen til et bæredygtigt Europa« (»SOER 2020«), er der en enestående mulighed for, at Unionen i det næste årti kan udvise globalt lederskab med hensyn til bæredygtighed ved at tackle de presserende udfordringer med hensyn til bæredygtighed, som kræver systemiske løsninger. Systemisk forandring er en fundamental, transformativ og tværgående form for forandring, der indebærer store omstillinger og nyorientering af såvel systemmål, incitamenter, teknologier, sociale praksisser og normer som videnssystemer og styringstilgange. Som anført i SOER 2020 er en af de vigtigste faktorer, som ligger til grund for Europas vedvarende miljømæssige og bæredygtighedsmæssige udfordringer, at de er uløseligt forbundet med økonomiske aktiviteter og livsstil, navnlig de samfundssystemer, der forsyner europæerne med fornødenheder såsom mad, energi og mobilitet. Sikring af politikkohærens med og fuld gennemførelse af eksisterende miljøpolitikker ville bringe Europa et langt stykke i retning af at nå dets miljømål frem til 2030 og opfylde FN's 2030-dagsorden og dens verdensmål.

(5) Kommissionen reagerede på de udfordringer, der blev identificeret i SOER 2020 ved at vedtage meddelelsen af 11. december 2019 med titlen »Den europæiske grønne pagt«, en ny vækststrategi for den grønne og den digitale omstilling, der sigter mod at omstille Unionen til et retfærdigt og velstående samfund med en bæredygtig, konkurrencedygtig, klimaneutral og ressourceeffektiv økonomi og at beskytte, bevare og øge Unionens naturkapital, samtidig med at de nuværende og fremtidige generationers livskvalitet højnes. Hovedprioriteten bør være hurtigt at opnå klima- og miljømål, samtidig med at borgernes sundhed og trivsel beskyttes mod miljørelaterede trusler og konsekvenser, og der sikres en retfærdig og inklusiv omstilling. Ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 ([5]) blev Unionens målsætning om at opnå klimaneutralitet senest i 2050 fastsat.

(6) I sin beslutning af 28. november 2019 om klima- og miljøkrisen understregede Europa-Parlamentet, at en øjeblikkelig og ambitiøs indsats er altafgørende, og opfordrede indtrængende Kommissionen til at træffe konkrete foranstaltninger, herunder ved at sikre at alle relevante fremtidige lovgivningsmæssige og budgetmæssige forslag er fuldt ud i overensstemmelse med målet om at begrænse den globale opvarmning til under 1,5 °C, samt at de ikke bidrager til tab af biodiversitet, og ved at adressere uoverensstemmelserne i de nuværende EU-politikker om klima- og miljøkrisen, navnlig gennem en vidtrækkende reform af politikkerne for landbrug, handel, transport, energi og infrastrukturinvestering.

(7) Den europæiske grønne pagt ligger til grund for genopretningsplanen NextGenerationEU, som fremmer investeringer i de sektorer, der er centrale for den grønne og den digitale omstilling, for at opbygge modstandsdygtighed og skabe vækst og beskæftigelse i et retfærdigt og inklusivt samfund. Genopretnings- og resiliensfaciliteten, som skal drive Unionens økonomiske genopretning efter covid-19-krisen sammen med Unionens budget for 2021-2027, er også baseret på de prioriterede mål, der er fastsat i den europæiske grønne pagt. Desuden skal alle initiativer under genopretningsplanen NextGenerationEU i relevant omfang respektere princippet om ikke at gøre væsentlig skade som fastsat i artikel 17 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 ([6]) (»taksonomiforordningen«). Genopretningsplanen NextGenerationEU giver en vigtig mulighed for at sætte større fart i omstillingen til klimaneutralitet og beskyttelsen af miljøet.

([5]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 (»den europæiske klimalov«) (EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1).

([6]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

(8) Det syvende miljøhandlingsprogram, som udløb den 31. december 2020, krævede i artikel 4, stk. 3, deri, at Kommissionen, hvis det var relevant, skulle forelægge et forslag til et ottende miljøhandlingsprogram i god tid med henblik på at undgå et mellemrum mellem det syvende og det ottende miljøhandlingsprogram. I sin meddelelse om den europæiske grønne pagt bebudede Kommissionen, at det ottende miljøhandlingsprogram ville omfatte en ny overvågningsmekanisme, der skal sikre, at Unionen er på rette spor hen imod realisering af sine miljømål.

(9) I overensstemmelse med artikel 192, stk. 3, i TEUF fastsætter det ottende miljøhandlingsprogram de prioriterede mål, som skal virkeliggøres. De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af det ottende miljøhandlingsprogram skal vedtages i henhold til artikel 192, stk. 1 eller 2, i TEUF.

(10) Foranstaltningerne til gennemførelse af det ottende miljøhandlingsprogram, såsom initiativer, programmer, investeringer, projekter og aftaler, bør tage hensyn til princippet om ikke at gøre væsentlig skade, der er fastsat i artikel 17 i taksonomiforordningen.

(11) Det ottende miljøhandlingsprogram bør støtte målsætningerne i den europæiske grønne pagt i overensstemmelse med det langsigtede mål om at leve et godt liv inden for planetens grænser senest i 2050 i tråd med det, som allerede er fastsat i det syvende miljøhandlingsprogram. Det ottende miljøhandlingsprogram går som det overordnede EU-miljøhandlingsprogram, der løber frem til 2030, videre end den europæiske grønne pagt. De prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram fastsætter en kurs for Unionens politikudformning, der bygger på, men ikke er begrænset til, forpligtelserne i strategierne og initiativerne i den europæiske grønne pagt, såsom EU's biodiversitetsstrategi for 2030, den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi, kemikaliestrategien for bæredygtighed og handlingsplanen for nulforurening.

(12) Parisaftalen, der blev vedtaget inden for rammerne af FN's rammekonvention om klimaændringer ([7]) (»Parisaftalen«), har til formål at styrke den globale reaktion på truslen fra klimaændringer, bl.a. ved at holde stigningen i den globale gennemsnitstemperatur til et godt stykke under 2 °C over det førindustrielle niveau og fortsætte bestræbelserne på at begrænse temperaturstigningen til 1,5 °C i forhold til det førindustrielle niveau, idet det erkendes, at dette vil reducere risiciene ved og virkningerne af klimaændringer væsentligt.

(13) Det ottende miljøhandlingsprogram udgør grundlaget for at virkeliggøre de miljø- og klimarelaterede mål, der er fastlagt i FN's 2030-dagsorden og dens verdensmål, og bør afstemmes med målene i Parisaftalen, Rio-konventionerne og andre relevante internationale aftaler. Det ottende miljøhandlingsprogram muliggør en systemisk omstilling til en EU-økonomi, som sikrer velfærd inden for planetens grænser, hvor vækst er regenerativ, og det bør desuden sikre, at den grønne omstilling sker på en retfærdig og inklusiv måde, og samtidig bidrage til at mindske uligheder. Ifølge en model, der er udviklet af Stockholm Resilience Centre, understøtter opfyldelsen af de miljø- og klimarelaterede verdensmål de sociale og økonomiske verdensmål, fordi vore samfund og økonomier er afhængige af en sund biosfære, og fordi bæredygtig udvikling kun kan finde sted inden for et sikkert spillerum i form af en stabil og modstandsdygtig planet. Unionens opfyldelse af verdensmålene og støtte til tredjelandes opfyldelse af samme vil være af afgørende betydning, hvis Unionen skal udvise globalt lederskab i opnåelsen af en bæredygtig omstilling.

(14) Indsatsen for at nå Unionens miljø- og klimamål skal foregå i overensstemmelse med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(15) I henhold til artikel 191, stk. 2, i TEUF tager Unionens politik på miljøområdet sigte på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i Unionen, ligesom den bygger på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler.

(16) Det ottende miljøhandlingsprogram bør på en retfærdig og inklusiv måde fremskynde den grønne omstilling til en klimaneutral, bæredygtig, giftfri, ressourceeffektiv, modstands- og konkurrencedygtig cirkulær økonomi baseret på vedvarende energikilder, der giver mere tilbage til planeten, end den tager. Den grønne omstilling bør finde sted inden for rammerne af en velfærdsøkonomi, hvor vækst er regenerativ, og som muliggør systemisk forandring, som anerkender, at vores samfunds trivsel og velstand afhænger af et stabilt klima, et sundt miljø og velfungerende økosystemer, og som giver et sikkert spillerum inden for planetens grænser. Da den globale befolkning og efterspørgslen efter naturressourcer fortsætter med at vokse, bør den økonomiske aktivitet udvikle sig på en bæredygtig måde, der ikke skader, men tværtimod vender udviklingen inden for klimaændringer, beskytter,

([7]) EUT L 282 af 19.10.2016, s. 4.

genopretter og forbedrer miljøets tilstand, herunder ved at standse og vende biodiversitetstab, forebygger miljøforringelser, beskytter sundhed og trivsel mod negative miljørisici og -virkninger, forebygger og minimerer forurening og resulterer i bevarelse og berigelse af naturkapitalen samt fremme af en bæredygtig bioøkonomi og dermed sikring af en overflod af vedvarende og ikkevedvarende ressourcer. Gennem fortsat forskning og innovation, omlægning af produktions- og forbrugsmønstre og tilpasning til nye udfordringer og medskabelse styrker velfærdsøkonomien modstandsdygtigheden, ligesom den beskytter nuværende og fremtidige generationers velfærd.

(17) I det ottende miljøhandlingsprogram bør der opstilles tematiske prioriterede mål for modvirkning af klimaændringer, tilpasning til klimaændringer, beskyttelse og genopretning af marin og terrestrisk biodiversitet, en giftfri cirkulær økonomi, et miljø med nulforurening og minimering af miljøbelastningen fra produktion og forbrug inden for alle økonomiske sektorer. Disse tematiske prioriterede mål, der tackler både årsagerne til og virkningerne af miljøskader, hænger uløseligt sammen. En systemisk tilgang er derfor nødvendig for at virkeliggøre dem. Endvidere bør det ottende miljøhandlingsprogram udpege de nødvendige forudsætninger for på en sammenhængende måde at nå de langsigtede mål og de tematiske prioriterede mål for alle involverede aktører.

(18) Konsekvensanalyser, der foretages inden for rammerne af det ottende miljøhandlingsprogram, bør tage hensyn til hele spektret af umiddelbare og langsigtede konsekvenser for miljøet og klimaet som led i en integreret analyse af de økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger, herunder de kumulative virkninger, samt omkostningerne ved henholdsvis at handle og undlade at handle. Disse konsekvensanalyser bør baseres på brede og åbne høringer. Kommissionen bør inden for otte uger efter afslutningen af en offentlig høring give detaljeret feedback på høringssvar fra interessenter og i den forbindelse skelne mellem bidrag fra forskellige typer af interessenter.

(19) Omstillingen til en velfærdsøkonomi, hvor vækst er regenerativ, er forankret i det ottende miljøhandlingsprogram og nedfældet i de prioriterede mål for både 2030 og 2050. For at sikre denne omstilling vil det være nødvendigt, at Unionen udvikler en mere holistisk tilgang til politikudformning, bl.a. ved hjælp af en resultattavle, der måler økonomiske, sociale og miljømæssige fremskridt »hinsides BNP«. Et samlet sæt af indikatorer, der indgår som led i Unionens indsats for at gennemføre FN's 2030-dagsorden, vil sammenfatte de eksisterende indikator- og overvågningsprocesser og samtidig give oplysninger om afstanden til målet, hvor dette er muligt, og i sidste ende tjene som en politisk oversigt, der kan fungere som rettesnor for politikudformningen. Udviklingen af et sådant indikatorsæt indgår derfor som en grundforudsætning i det ottende miljøhandlingsprogram.

(20) FN's Miljøprogram og OECD's globale miljøforum har fremhævet, at klimaændringerne har kønsspecifikke virkninger. Kønsdifferentierede roller medfører også forskelle i kvinders og mænds sårbarhed over for klimaændringernes virkninger, og klimaændringernes virkninger forstærker kønsuligheden. Der er derfor behov for et kønsperspektiv på tiltag og mål i forbindelse med virkeliggørelsen af de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram for at sikre, at uligheder mellem kønnene ikke forlænges i det uendelige.

(21) Det fremgår af artikel 35 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ([8]), at rapporten om status over energiunionen skal indeholde et element om medlemsstaternes fremskridt hen imod udfasning af energisubsidier, navnlig til fossile brændstoffer. I henhold til artikel 17 i nævnte forordning skal Kommissionen med bistand fra Udvalget for Energiunionen vedtage gennemførelsesretsakter, herunder en metode for rapportering om udfasning af energisubsidier, navnlig til fossile brændstoffer. På grundlag af resultaterne af en igangværende undersøgelse vil Kommissionen desuden støtte medlemsstaterne i udfasningen af andre miljøskadelige subsidier.

([8]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

(22) For at opfylde behovene i EU's biodiversitetsstrategi for 2030, herunder investeringsprioriteterne for Natura 2000 og grøn infrastruktur, har Kommissionen vurderet, at der årligt bør bruges mindst 20 mia. EUR på naturen. Dette vil kræve mobilisering af private og offentlige midler på nationalt plan og EU-plan, herunder gennem en række forskellige programmer.

(23) I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse af 14. oktober 2020 med titlen »En kemikaliestrategi med bæredygtighed for øje På vej mod et giftfrit miljø«, bør det ottende miljøhandlingsprogram støtte Unionens bestræbelser på at fremme en forsvarlig forvaltning af kemikalier gennem internationalt samarbejde og partnerskaber i bilaterale, regionale og multilaterale fora samt i samarbejde med tredjelande. Unionen vil i overensstemmelse med sine internationale tilsagn sikre, at farlige kemikalier, der er forbudt i Unionen, ikke fremstilles til eksport, herunder ved om nødvendigt at ændre relevant lovgivning.

(24) Både i Unionen og globalt forringes jord og jordbund fortsat af en lang række menneskelige aktiviteter, såsom dårlig arealforvaltning, ændringer i arealanvendelsen, ikkebæredygtige landbrugsmetoder, opgivelse af landbrugsjord, forurening, ikkebæredygtige skovbrugsmetoder og arealbefæstelse, og som følge af tab af biodiversitet og klimaændringer, ofte kombineret med andre faktorer, hvorved jordens og jordbundens evne til at levere økosystemtjenester og -funktioner mindskes.

(25) Det globale fødevaresystem, herunder landbrug, fiskeri og akvakultur, er fortsat en af de vigtigste drivkræfter bag klimaændringer og miljøforringelse, herunder global skovrydning. Inden for Unionen er det nødvendigt at ændre fødevaresystemet for at sikre, at de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram virkeliggøres.

(26) Ifølge workshop-rapporten om biodiversitet og pandemier af 29. oktober 2020 fra Den Mellemstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser (IPBES) er de underliggende årsager til pandemier de selv samme globale miljøændringer, som forårsager tab af biodiversitet og klimaændringer, herunder ændringer i arealanvendelsen, et ekspanderende og stadigt mere intensivt landbrug, handel med og forbrug af vilde dyr og andre drivkræfter. Klimaændringer har spillet en rolle for fremkomsten af sygdomme og vil sandsynligvis bevirke en betydelig risiko for fremtidige pandemier, mens tab af biodiversitet også hænger sammen med landskabsforandringer og i nogle tilfælde kan føre til en øget risiko for fremkomst af nye sygdomme. Ifølge rapporten er omkostningerne ved at undlade at handle langt større end omkostningerne ved at gennemføre globale strategier til forebyggelse af pandemier ved at mindske handel med vilde dyr og ændringer af arealanvendelsen og øge One Health-overvågningen.

(27) Covid-19-pandemien, som har medført en global sundhedsmæssig og økonomisk krise uden fortilfælde, har endnu en gang understreget vigtigheden af, at der ved udformningen af politikker anvendes den multisektorielle One Health-tilgang, som anerkender, at menneskers sundhed afhænger af miljøets tilstand og hænger sammen med dets forskellige komponenter og faktorer, herunder dyresundhed, og at de tiltag, der træffes til imødegåelse af sundhedstrusler, skal tage hensyn til det komplekse samspil mellem sundhed og miljø. Det ottende miljøhandlingsprogram bør bidrage til fuld integration af One Health-tilgangen på alle trin i den politiske beslutningsproces.

(28) Fremskridt i retning af anerkendelse af retten til et rent, sundt og bæredygtigt miljø som fastsat i De Forenede Nationers Menneskerettighedsråds resolution 48/13 er en forudsætning for at virkeliggøre de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram.

(29) Begrebet »økosystembaseret tilgang«, som er fastsat i FN's konvention om den biologiske mangfoldighed, er en strategi for integreret forvaltning af jord, vand og levende ressourcer, som fremmer bevaring og bæredygtig udnyttelse på et retfærdigt grundlag med det formål at bidrage til at opnå en balance mellem konventionens tre målsætninger, nemlig bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske diversitet samt retfærdig fordeling af fordelene herved.

(30) Ifølge EEA-rapporten »Naturbaserede løsninger i Europa: Politik, viden og praksis for tilpasning til klimaændringer og katastroferisikoreduktion« er naturbaserede løsninger til tilpasning til klimaændringer og katastroferisikoreduktion tiltag, som arbejder sammen med og styrker naturen for at genoprette og beskytte økosystemer og hjælpe samfundet med at tilpasse sig klimaændringernes virkninger og bremse yderligere opvarmning, samtidig med at de giver en række yderligere fordele. Implementeringen af naturbaserede løsninger bør være i overensstemmelse med det ottende miljøhandlingsprograms prioriterede mål.

(31) Opgørelse af naturkapital, som er et værktøj til at måle ændringer i beholdningen af naturkapital på forskellige niveauer og integrere økosystemtjenesternes værdi i regnskabs- og rapporteringssystemer, bør anvendes til støtte for målingen af fremskridt hen imod ambitiøse mål og foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissioner og beskyttelse og genopretning af biodiversitet, som det ikke kan erstatte.

(32) Hav- og kystøkosystemer, såsom mangroveskove, koralrev, saltmarsker og havgræsenge, forringes og påvirkes negativt gennem skadelige praksisser, forurening og processer såsom eutrofiering og forsuring, der påvirker den biodiversitet, de danner grundlag for, og de økosystemtjenester og funktioner, de leverer, samt deres evne til at fungere som kulstofdræn. Der er behov for en hurtig indsats for at beskytte og genoprette hav- og kystøkosystemerne, herunder havbunden. Beskyttelse og bevarelse af havene er en global udfordring og et kollektivt ansvar, og der er behov for at øge bevidstheden om og forbedre kendskabet til havene for at fremme indførelsen og implementeringen af effektive foranstaltninger på alle niveauer og af alle aktører i samfundet.

(33) Miljøforringelser og negative virkninger af klimaændringer forventes at tage yderligere til i de kommende år, hvilket vil gå hårdest ud over udviklingslande og sårbare befolkningsgrupper. For at bidrage til at opbygge modstandsdygtighed og støtte tredjelande i deres bestræbelser på at afbøde og tilpasse sig klimaændringer samt beskytte biodiversiteten bør økonomisk bistand fra Unionen og medlemsstaterne til tredjelande fremme FN's 2030-dagsorden, Parisaftalen og den globale ramme for tiden efter 2020 i FN's konvention om biologisk mangfoldighed og være i overensstemmelse med de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram. Unionen og medlemsstaterne bør endvidere sikre, at Parisaftalen og andre internationale klima- og miljøaftaler gennemføres på måder, der afspejler principperne om lighed og fælles, men differentierede ansvar og respektive muligheder, som fastsat i artikel 2, stk. 2, i Parisaftalen.

(34) Grønt diplomati og øget samarbejde med tredjelande, herunder udviklingslande, og støtte til god global miljøforvaltning, herunder fremme af adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet er afgørende for at virkeliggøre såvel verdensmålene som Unionens miljø- og klimamål. Sikring af synergier og sammenhæng mellem alle interne og eksterne EU-politikker, herunder handelspolitikker og -aftaler, og overholdelse af princippet om politikkohærens for bæredygtig udvikling er også af stor vigtighed.

(35) Da miljøpolitikken er stærkt decentraliseret, bør der gøres en indsats for at virkeliggøre de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram på forskellige forvaltningsniveauer, dvs. på EU-plan samt nationalt, regionalt og lokalt plan, med en samarbejdsbaseret tilgang til forvaltning på flere myndighedsniveauer. Effektiv overvågning, gennemførelse, håndhævelse og ansvarlighed er af afgørende betydning, og effektiv forvaltning er påkrævet for at sikre sammenhængen mellem politikkerne. Den integrerede tilgang til politikudvikling og -gennemførelse bør styrkes med henblik på at maksimere synergierne mellem miljømæssige, sociale og økonomiske mål gennem en systematisk screening og, hvor det er hensigtsmæssigt, vurdering af de potentielle afvejninger mellem dem, samt gennem en systematisk evaluering af sårbare og marginaliserede gruppers behov. Denne integrerede tilgang bør opfylde alle regioners specifikke behov, herunder by- og landområder og regioner i den yderste periferi. Desuden er adgang til miljøoplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser på miljøområdet og adgang til klage og domstolsprøvelse, herunder et gennemsigtigt samarbejde med og mellem offentlige myndigheder på alle beslutningsniveauer, ikke-statslige aktører og den brede offentlighed i overensstemmelse med konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet ([9]) (»Århuskonventionen«), vigtig for at sikre, at det ottende miljøhandlingsprogram bliver en succes.

(36) Kommissionen bør vurdere, hvilke fremskridt Unionen og medlemsstaterne har gjort med hensyn til at virkeliggøre de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram i forbindelse med den retfærdige og inklusive omstilling til bæredygtighed, velfærd og modstandsdygtighed inden for planetens grænser. Dette er i overensstemmelse med opfordringerne fra medlemsstaternes stats- og regeringschefer i Portoerklæringen, fra Rådet i dets konklusioner af 24. oktober 2019 om trivselsøkonomi og fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg i dets oplæg »På vej mod et bæredygtigt Europa i 2030« om at måle økonomiske resultater og samfundsmæssige fremskridt »hinsides BNP« og bevæge sig i retning af at bruge velfærd som kompas for politikken, hvilket også støttes af OECD.

([9]) EUT L 124 af 17.5.2005, s. 4.

(37) Vurderingen af fremskridtene hen imod virkeliggørelsen af de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram bør afspejle den seneste udvikling med hensyn til tilgængeligheden og relevansen af data og indikatorer. Den bør være i overensstemmelse med og ikke gribe ind i overvågnings- og forvaltningsværktøjer, der dækker mere specifikke aspekter af miljø og klimapolitikken, såsom navnlig forordning (EU) 2018/1999, revisionen af gennemførelsen af miljøreglerne som Kommissionen har bebudet i sin meddelelse af 27. maj 2016 med titlen »Realisering af fordelene ved EU's miljøpolitikker gennem regelmæssig revision af gennemførelsen af miljøreglerne«, og overvågningsredskaber vedrørende cirkulær økonomi, nulforurening, biodiversitet, luft, vand, jord, affald eller andre miljøpolitikker. Sammen med redskaber, der anvendes i henhold til det europæiske semester, Eurostats overvågning af verdensmålene og Kommissionens meddelelse af 9. september 2020 med titlen »Strategisk fremsynsrapport 2020«, bør vurderingen af fremskridtene hen imod virkeliggørelsen af de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram indgå i et tværgående, sammenhængende og sammenkoblet sæt overvågnings- og forvaltningsværktøjer, som ikke alene omfatter miljømæssige faktorer, men også sociale og økonomiske faktorer.

(38) I lyset af det ottende miljøhandlingsprograms prioriterede mål, navnlig dets langsigtede prioriterede mål, er det vigtigt at videreudvikle den vidensbase om planetens grænser og om miljøaftryk og udvikle relevante indikatorsæt.

(39) Der er behov for robuste og meningsfulde indikatorer for at overvåge fremskridtene hen imod virkeliggørelsen af de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram. Kommissionen, EEA og andre relevante agenturer bør have adgang til, videreanvende og bygge på data og indikatorer fra medlemsstaterne i overensstemmelse med gældende EU-retsakter. Derudover bør der anvendes andre datakilder, såsom satellitdata og behandlede oplysninger taget fra Unionens Jordovervågningsprogram (Copernicus), Det Europæiske Informationssystem for Skovbrande, Biodiversitetsinformationssystemet for Europa, Markidentifikationssystemet og Det Europæiske Oversvømmelsesvarslingssystem, samt dataplatforme såsom Det Europæiske Havobservations- og Datanetværk og Informationsplatformen for Kemikalieovervågning. Anvendelsen af moderne digitale værktøjer og kunstig intelligens gør det muligt at forvalte og analysere dataene på en effektiv måde og derved mindske den administrative byrde, samtidig med at de bliver mere rettidige og af højere kvalitet. Til vurdering af fremskridt hen imod virkeliggørelsen af de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram, kan der anvendes ikke-retligt bindende mål ud over de retligt bindende mål, der er fastsat i EU-retten.

(40) Endvidere bør medlemsstaterne i overensstemmelse med kravene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF ([10]), 2007/2/EF ([11]) og (EU) 2019/1024 ([12]) sikre, at de relevante data, oplysninger og indikatorer for overvågning af gennemførelsen af det ottende miljøhandlingsprogram er frit tilgængelige, ikkediskriminerende, med åben adgang, passende, af høj kvalitet, sammenlignelige, ajourførte, brugervenlige og let tilgængelige online.

(41) For at virkeliggøre de prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram bør EEA og Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) samt medlemsstaterne udstyres med tilstrækkelig kapacitet og tilstrækkelige ressourcer til at sikre et solidt, tilgængeligt og gennemsigtigt videns- og evidensgrundlag til støtte for gennemførelsen af de strategiske prioriteter i den europæiske miljøaftale og vurderingen af fremskridt under det ottende miljøhandlingsprogram. Hvor det er relevant, bør andre organer og agenturer også inddrages og bidrage til gennemførelsen af disse strategiske prioriteter og til denne vurdering af fremskridtene.

(42) I henhold til artikel 192, stk. 3, første afsnit, i TEUF vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure generelle handlingsprogrammer med angivelse af de prioriterede mål, der skal virkeliggøres inden for Unionens politik på miljøområdet. Da Kommissionens meddelelse om den europæiske grønne pagt indeholder en køreplan for vigtige tiltag med relevans for miljø- og klimaområdet i de kommende år, fastlægger nærværende afgørelse helt undtagelsesvist ikke tiltag til virkeliggørelsen af dens prioriterede mål i perioden frem til 2025. Det vil dog være nødvendigt at gøre dette for perioden efter den forventede fastlæggelse af den europæiske grønne pagts vigtige tiltag i 2024, således at de i denne afgørelse fastlagte tematiske prioriterede mål kan virkeliggøres, og det ottende miljøhandlingsprogram fortsætter med at fastsætte den overordnede vision for Unionens miljøpolitik. Dette er også nødvendigt for at respektere Europa-Parlamentets og Rådets prærogativer i

([10]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/4/EF af 28. januar 2003 om offentlig adgang til miljøoplysninger og om ophævelse af Rådets direktiv 90/313/EØF (EUT L 41 af 14.2.2003, s. 26).

([11]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1).

([12]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1024 af 20. juni 2019 om åbne data og videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (EUT L 172 af 26.6.2019, s. 56).

henhold til artikel 192, stk. 3, første afsnit, i TEUF, uden at dette berører Kommissionens prærogativer i henhold til artikel 17 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Med henblik herpå bør Kommissionen senest den 31. marts 2024 foretage en midtvejsevaluering, og, hvor det er hensigtsmæssigt, efterfulgt af et lovgivningsmæssigt forslag, hvorved der føjes et bilag til denne afgørelse, for at virkeliggøre de prioriterede tematiske mål senest den 31. marts 2025.

(43) For at tage hensyn til de politiske mål, der er under udvikling, og de fremskridt, der er gjort, bør det ottende miljøhandlingsprogram evalueres af Kommissionen i 2029. Kommissionen bør forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport med resultaterne af denne evaluering, og, hvis det er relevant, efterfulgt af et lovgivningsmæssigt forslag til det næste miljøhandlingsprogram. Et sådant forslag til retsakt bør fremlægges rettidigt med henblik på at undgå et afbræk mellem det ottende og det niende miljøhandlingsprogram.

(44) Målene for denne afgørelse kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af det foreslåede handlingsprograms omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne afgørelse ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Genstand

1. Med denne afgørelse fastlægges et generelt handlingsprogram på miljøområdet for perioden frem til den 31. december 2030 (»det ottende miljøhandlingsprogram«). Den fastlægger de prioriterede mål for det ottende miljøhandlingsprogram og udpeger de nødvendige forudsætninger for at virkeliggøre disse mål. Den fastlægger en overvågningsramme for måling af Unionens og dens medlemsstaters fremskridt hen imod virkeliggørelsen af de prioriterede mål for det ottende miljøhandlingsprogram og en styringsmekanisme med henblik på at sikre virkeliggørelsen af disse prioriterede mål.

2. Det ottende miljøhandlingsprogram tager sigte på at fremskynde den grønne omstilling til en klimaneutral, bæredygtig, giftfri, ressourceeffektiv, modstands- og konkurrencedygtig cirkulær økonomi, der er baseret på vedvarende energikilder, på en retfærdig, lige og inklusiv måde og på at beskytte, genoprette og forbedre miljøets tilstand ved bl.a. at standse og vende tabet af biodiversitet. Den støtter og styrker en integreret politik- og gennemførelsestilgang, der bygger på den europæiske grønne pagt.

3. Det ottende miljøhandlingsprogram udgør grundlaget for opfyldelsen af de miljø- og klimamålsætninger, der er fastlagt i FN's 2030-dagsorden og dens verdensmål, samt af de mål, der forfølges i multilaterale miljø- og klimaaftaler.

4. Det ottende miljøhandlingsprograms overvågningsramme bidrager til Unionens indsats for at måle fremskridt hen imod bæredygtighed, velfærd og modstandsdygtighed.

5. Det ottende miljøhandlingsprogram baseres på forsigtighedsprincippet, principperne om forebyggende indsats og om indgreb mod forurening ved kilden og forureneren betaler-princippet.

Artikel 2

Prioriterede mål

1. Det ottende miljøhandlingsprogram har det langsigtede prioriterede mål, at mennesker senest i 2050 lever et godt liv inden for planetens grænser i en velfærdsøkonomi, hvor intet går til spilde, vækst er regenerativ, der er opnået klimaneutralitet i Unionen, og uligheder er blevet væsentligt reduceret. Et sundt miljø understøtter alle menneskers velfærd

og er et miljø, hvor biodiversiteten bevares, økosystemerne trives, og naturen beskyttes og genoprettes, hvilket fører til øget modstandsdygtighed over for klimaændringer, vejr- og klimarelaterede katastrofer og andre miljørisici. Unionen går foran i indsatsen for at sikre de nuværende og kommende generationers velstand på verdensplan som udtryk for generationernes ansvar over for hinanden.

2. Det ottende miljøhandlingsprogram har følgende seks tematiske prioriterede mål, som er indbyrdes forbundne og gælder for perioden frem til den 31. december 2030:

a) en hurtig og forudsigelig reduktion af drivhusgasemissionerne og samtidig forøgelse af optag gennem naturlige dræn i Unionen med henblik på at nå 2030-målet for reduktion af drivhusgasemissioner som fastsat i forordning (EU) 2021/1119 og i overensstemmelse med Unionens klima- og miljømålsætninger, samtidig med at der sikres en retfærdig omstilling, som ikke lader nogen i stikken

b) fortsat fremskridt med hensyn til at øge og mainstreame tilpasningsevnen, herunder på grundlag af økosystemtilgange, styrke modstandsdygtigheden og tilpasningen og mindske miljøets, samfundets og alle økonomiske sektorers sårbarhed over for klimaændringer, samtidig med at forebyggelsen af og beredskabet over for vejr- og klimarelaterede katastrofer forbedres

c) fremskridt hen imod en velfærdsøkonomi, der giver mere tilbage til planeten, end den tager, og fremskyndelse af omstillingen til en giftfri cirkulær økonomi, hvor vækst er regenerativ, ressourcer anvendes effektivt og bæredygtigt, og affaldshierarkiet anvendes

d) tilstræbelse af nulforurening, herunder med hensyn til skadelige kemikalier, med henblik på at opnå et giftfrit miljø, herunder for luft, vand og jord samt med hensyn til lys- og støjforurening, og beskyttelse af menneskers, dyrs og økosystemers sundhed og trivsel mod miljørelaterede risici og negative påvirkninger

e) beskyttelse, bevarelse og genoprettelse af marin og terrestrisk biodiversitet og biodiversiteten i indre farvande i og uden for beskyttede områder, bl.a. ved at standse og vende tabet af biodiversitet og forbedre økosystemernes tilstand, deres funktioner og de tjenester, de leverer, samt ved at forbedre miljøets tilstand, navnlig luft, vand og jord, samt ved at bekæmpe ørkendannelse og jordforringelse

f) fremme af de miljømæssige aspekter af bæredygtighed og væsentlig mindskelse af de vigtigste miljø- og klimabelastninger i forbindelse med produktion og forbrug i Unionen, navnlig på områderne energi, industri, bygninger og infrastruktur, mobilitet, turisme, international handel og fødevaresystemet.

Artikel 3

Betingelserne for at virkeliggøre de prioriterede mål

Virkeliggørelsen af de prioriterede mål, som er fastsat i artikel 2, kræver efter omstændighederne følgende fra Kommissionen, medlemsstaterne, de regionale og lokale myndigheder samt øvrige interessenter:

a) sikring af en effektiv, hurtig og fuldstændig gennemførelse af EU-lovgivning og strategier for miljøet og klimaet samt tilstræbelse af topkvalitet i miljøindsatsen på EU-plan samt nationalt, regionalt og lokalt plan, herunder ved at sørge for tilstrækkelig kapacitet til administration af lovgivningen og sikring af dens overholdelse som fastsat i den regelmæssige revision af gennemførelsen af miljøreglerne, støtte til og samarbejde med netværk for aktører såsom EU-netværket for gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivning, Det Europæiske Netværk af Miljøanklagere, Den Europæiske Unions forum for miljødommere og Det Europæiske Netværk til Bekæmpelse af Miljøforbrydelser

b) prioritering af håndhævelsen af EU-miljølovgivningen i tilfælde, hvor gennemførelsen er mangelfuld, herunder gennem traktatbrudsprocedurer og ved at sikre, at der afsættes tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til dette formål, og at informationen om disse procedurer er fuldstændig og lettilgængelig, samtidig med at EU-retten respekteres

c) forbedring af retningslinjer og henstillinger, herunder om effektive, afskrækkende og forholdsmæssige sanktioner for at mindske risikoen for manglende overholdelse af EU-miljølovgivningen samt intensivering af indsatsen med hensyn til miljøansvar og manglende overholdelse samt styrkelse af samarbejdet mellem retlige og retshåndhævende myndigheder om bekæmpelse af miljøkriminalitet som fastsat i relevant EU-lovgivning såsom Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF ([13])

d) styrkelse af den integrerede tilgang til politikudvikling og -gennemførelse, navnlig ved:

i) at integrere de prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2, samt, hvor det er relevant, alle verdensmålene i alle relevante strategier, lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige initiativer, programmer, investeringer og projekter på EU-plan samt nationalt, regionalt og lokalt plan samt i relevante internationale aftaler indgået af Unionen efter den 2. maj 2022 for at sikre, at disse strategier, lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige initiativer, programmer, investeringer, projekter og internationale aftaler og gennemførelsen af dem er i overensstemmelse med, i relevant omfang bidrager til og ikke skader nogen af de prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2

ii) at maksimere fordelene ved at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU ([14]) og 2001/42/EF ([15])

iii) systematisk at screene og, hvor det er hensigtsmæssigt, vurdere synergier og potentielle afvejninger mellem miljømæssige, sociale og økonomiske mål for alle initiativer for at sikre, at menneskers velfærd og navnlig deres behov for et sundt miljø, ren luft samt fødevarer, vand, energi, boliger, grøn infrastruktur og mobilitet, som er af god kvalitet, som de har adgang til, og som de kan betale, sikres på en bæredygtig måde, der ikke lader nogen i stikken

iv) at indføre en »tænk bæredygtighed først«-tilgang, herunder ved, hvor det er relevant, at integrere verdensmålene i retningslinjerne for bedre regulering og værktøjskassen for bedre regulering samt strømline og operationalisere princippet om ikke at gøre skade

v) regelmæssigt at evaluere eksisterende politikker og, hvor det er hensigtsmæssigt, foreslå ny lovgivning, i relevant omfang baseret på konsekvensanalyser, der bygger på omfattende og gennemsigtige høringer — under anvendelse af procedurer, der er ansvarlige, inklusive, informerede og enkle at gennemføre — og som tager hensyn til hele spektret af umiddelbare og langsigtede konsekvenser for miljøet og klimaet som led i en integreret analyse af de økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger, herunder kumulative virkninger, samt omkostningerne ved henholdsvis at handle og undlade at handle

vi) inden for otte uger efter afslutningen af en offentlig høring gennemført af Kommissionen at give detaljeret feedback om høringssvarene fra interessenter, idet der skelnes mellem bidrag fra forskellige typer af interessenter

e) udarbejdelse af en sammenfattende resultattavle og et ditto indikatorsæt, der måler resultater »hinsides BNP«, bl.a. baseret på en målrettet høring af alle relevante interessenter samt en rapport, som kortlægger de indbyrdes forbindelser mellem eksisterende indikatorsæt samt overvågningsrammer og -processer på EU-plan, der måler sociale, økonomiske og miljømæssige fremskridt, og som indeholder forslag til tiltag til at strømline eksisterende resultattavler og indikatorsæt

f) sikring af, at sociale uligheder som følge af klima- og miljørelaterede virkninger og politikker minimeres, og at de foranstaltninger, der træffes for at beskytte miljøet og klimaet, gennemføres på en socialt retfærdig og inklusiv måde

g) integration af kønsaspektet i alle klima- og miljøpolitikker, herunder ved at medtage et kønsperspektiv i alle faser af den politiske beslutningsproces

([13]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet (EUT L 328 af 6.12.2008, s. 28).

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EUT L 26 af 28.1.2012, s. 1).

([15]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30).

h) styrkelse af miljøpositive incitamenter samt udfasning af miljøskadelige subsidier, navnlig subsidier til fossile brændstoffer, på EU-plan samt nationalt, regionalt og lokalt plan hurtigst muligt, bl.a. ved at:

   i) fastlægge en bindende EU-ramme for overvågning af og rapportering om medlemsstaternes fremskridt hen imod udfasning af subsidier til fossile brændstoffer ud fra en aftalt metode

   ii) fastsætte en frist for udfasning af subsidier til fossile brændstoffer i overensstemmelse med ambitionen om at begrænse den globale opvarmning til 1,5 °C

   iii) indføre en metode til udpegning af andre miljøskadelige subsidier, som Kommissionen fastsætter i samråd med medlemsstaterne senest i 2023; på grundlag af denne metode udpeger medlemsstaterne andre miljøskadelige subsidier og indberetter dem regelmæssigt til Kommissionen, således at denne kan udarbejde en rapport om omfanget og typen af sådanne subsidier i Unionen og om de fremskridt, der er gjort med at udfase dem

i) integrering af biodiversitetsindsatsen i Unionens politikker og bidrag til at opfylde den overordnede ambition om at anvende 7,5 % af de årlige udgifter under den flerårige finansielle ramme 2021-2027 til biodiversitetsmål i 2024 og 10 % i 2026 og i 2027, idet sådanne udgifter skal spores under anvendelse af en effektiv, gennemsigtig og omfattende metode, samtidig med at der tages hensyn til de eksisterende overlap mellem klima- og biodiversitetsmålene

j) sikring af effektiv klima- og biodiversitetsmainstreaming og -proofing af Unionens budget samt af sammenhængen mellem de midler, der afsættes til henholdsvis klima og biodiversitet

k) fremme af en forsvarlig forvaltning af kemikalier på internationalt plan, sideløbende med fremme af den globale nedtrapning af stoffer, der ikke er godkendt i Unionen

l) sikring af en hurtig erstatning af problematiske stoffer, herunder særligt problematiske stoffer, hormonforstyrrende stoffer, meget persistente kemikalier, neurotoksiske og immunotoksiske stoffer, samt tackling af kombinationsvirkningerne af kemikalier, nanoformer af stoffer og eksponering for farlige kemikalier fra produkter og vurdering af deres indvirkning på sundhed og miljø, herunder klima, og biodiversitet, samtidig med at man fremmer øget anvendelse af sikre og bæredygtigt designede kemikalier og materialer og forstærker og samordner indsatsen for at fremme udviklingen og valideringen af alternativer til dyreforsøg

m) tackling af problemet med jordbundsforringelse og sikring af beskyttelsen og den bæredygtige udnyttelse af jordbunden, herunder gennem et specifikt lovgivningsmæssigt forslag om jordbundssundhed senest i 2023

n) omlægning af Unionens fødevaresystem, så det bl.a. bidrager til at beskytte og genoprette biodiversiteten i og uden for Unionen og sikrer et højt dyrevelfærdsniveau, samtidig med at de berørte interessenter sikres en retfærdig omstilling

o) holistisk anerkendelse af sammenhængene mellem menneskers sundhed, dyresundhed og miljøet ved fuldt ud at integrere One Health-tilgangen i den politiske beslutningstagning

p) fremme af anerkendelsen af retten til et rent, sundt og bæredygtigt miljø på internationalt plan

q) fuld udnyttelse af økosystemtilgange og grøn infrastruktur, herunder biodiversitetsvenlige naturbaserede løsninger, samtidig med at det sikres, at deres gennemførelse genskaber biodiversiteten og styrker økosystemets integritet og konnektivitet, har klare samfundsmæssige sidegevinster, der kræver fuld deltagelse af og samtykke fra oprindelige folk og lokalsamfund og ikke erstatter eller underminerer foranstaltninger, der er truffet for at beskytte biodiversiteten eller reducere drivhusgasemissionerne i Unionen

r) udnyttelse af eksisterende værktøjer og metoder samt yderligere forbedring af overvågningsmetoder, evalueringsværktøjer og målbare indikatorer for naturbaserede løsninger

s) væsentlig nedbringelse af Unionens materielle fodaftryk og forbrugsfodaftryk, så de hurtigst muligt kommer til at respektere planetens grænser, herunder ved at indføre Unionens 2030-reduktionsmål, hvor det er relevant

t) effektiv integration af verdensmålene samt klima- og miljømål i det europæiske semester for økonomisk styring, uden at dette berører dets oprindelige formål, herunder i de nationale reformprogrammer og nationale genopretnings- og resiliensplaner

u) mobilisering af ressourcer og sikring af tilstrækkelige bæredygtige investeringer fra offentlige og private kilder, herunder af midler og instrumenter, der er til rådighed i EU-budgettet, via Den Europæiske Investeringsbank og på nationalt plan i overensstemmelse med Unionens dagsorden for en bæredygtig finanspolitik

v) bedst mulig brug af miljøafgifter, markedsbaserede instrumenter og grønne budget- og finansieringsredskaber, herunder dem, der er nødvendige for at sikre en socialt retfærdig omstilling, og støtte til virksomheder og andre interessenter til udvikling og anvendelse af standardmetoder for opgørelse af naturkapital

w) sikring af, at miljøpolitikker og -tiltag på EU-plan samt nationalt, regionalt og lokalt plan bygger på den bedste tilgængelige videnskabelige viden og teknologi og styrker den miljømæssige vidensbase, herunder viden fra den oprindelige og lokale befolkning, og udbredelsen heraf, herunder gennem forskning, innovation, fremme af grønne færdigheder, uddannelse og omskoling og yderligere opbygning af regnskabspraksis for miljø og økosystemer

x) udvikling og konsolidering af vidensbasen, bl.a. om kravene til systemisk forandring, hvordan man kan skifte fra et silo- og sektorbaseret politisk fokus til en systemisk tilgang til politikkohærens samt forskellige økosystemers evne til at fungere som drivhusgasdræn og -lagre

y) udnyttelse af potentialet i digitale teknologier og datateknologier til at støtte miljøpolitikken, herunder ved at levere data i realtid, hvor det er muligt, og information om økosystemernes tilstand, samtidig med at indsatsen for at minimere disse teknologiers miljøfodaftryk øges, samt sikring af dataenes og informationens gennemsigtighed, autenticitet, interoperabilitet og offentlige tilgængelighed

z) afhjælpning af mangler i og optimering af relevante indikatorsæt, såsom dem, der vedrører systemisk forandring, planetens grænser og Unionens produktions- og forbrugsfodaftryk, samt dem, der vedrører grænsefladen mellem miljømæssige og socioøkonomiske faktorer, såsom uligheder som følge af miljøændringer, samtidig med at det sikres, at indikatorsættene er sammenlignelige på alle niveauer i den politiske beslutningsproces

aa) mobilisering af bred støtte fra civilsamfundet i samarbejde med virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder, arbejdsmarkedsparter, borgere, lokalsamfund og andre interessenter

ab) højnelse af bevidstheden om betydningen af at nå de prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2, samt styrkelse af borgernes handleevne ved bl.a. at fremme debat og kommunikation på alle niveauer, livslang miljøuddannelse, borgerinddragelse og lokalsamfundsstyrede tiltag

ac) bidrag til at hjælpe civilsamfundet, offentlige myndigheder, borgere og lokalsamfund, arbejdsmarkedets parter og den private sektor med at kortlægge klima- og miljørisici, med at vurdere deres virkninger og med at træffe tiltag til at forebygge, afbøde og tilpasse sig sådanne risici samt fremme deres engagement i at afhjælpe vidensmangler ved bl.a. at tilskynde til, at borgerne observerer og indberetter miljøspørgsmål og mangler i overholdelsen, herunder fremme af god praksis inden for borgervidenskab ved hjælp af digitale teknologier

ad) tilskyndelse til samarbejde om udvikling og gennemførelse af strategier, politikker eller lovgivning i forbindelse med det ottende miljøhandlingsprogram og sikring af fuld deltagelse af regionale og lokale myndigheder i by- og landdistrikter, herunder i regionerne i den yderste periferi, på tværs af alle aspekter af den miljøpolitiske beslutningstagning gennem en samarbejdsbaseret tilgang på flere niveauer og sikring af, at regionale og lokale samfund har tilstrækkelige ressourcer til gennemførelse på deres niveau

ae) styrkelse af samarbejdet mellem alle EU-institutioner om klima- og miljøpolitik, herunder mellem Kommissionen og Regionsudvalget inden for rammerne af deres forstærkede samarbejde, og undersøgelse af, hvordan dialogen og informationsindsamlingen kan forbedres

af) effektiv anvendelse af høje standarder for gennemsigtighed, offentlig deltagelse og adgang til klage og domstolsprøvelse i overensstemmelse med Århuskonventionen på såvel EU- som medlemsstatsplan

ag) sikring af, at data og dokumentation i forbindelse med gennemførelsen af det ottende miljøhandlingsprogram er offentligt tilgængelig, lettilgængelig og let forståelig, uden at dette berører bestemmelserne om fortrolighed i den specifikke lovgivning om domænenavne

ah) understøtning af den globale udbredelse af de prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2, og sikring af sammenhæng mellem interne og eksterne tilgange og en koordineret indsats, navnlig for så vidt angår:

i) samarbejde med tredjelande om klima- og miljøtiltag, idet de tilskyndes til og støttes i at vedtage og gennemføre regler på disse områder, der er mindst lige så ambitiøse som Unionens, og sikring af, at alle produkter, der bringes i omsætning på EU-markedet, fuldt ud overholder de relevante EU-krav i overensstemmelse med Unionens internationale forpligtelser, herunder med hensyn til standsning af skovrydning og jordbundsforringelse

ii) fremme af bæredygtig virksomhedsledelse, herunder fastsættelse af obligatoriske due diligence-krav på EU-plan, og fremme af udbredelsen af ansvarlig forretningsskik i Unionens eksterne politikker, herunder i handelspolitikken

iii) styrkelse af samarbejdet med regeringer, virksomheder, arbejdsmarkedsparter og civilsamfundet i tredjelande og internationale organisationer med henblik på at danne partnerskaber og alliancer vedrørende miljø- og klimabeskyttelse og fremme samarbejdet om miljø og klimaændringer, herunder i G7 og G20

iv) udvisning af lederskab i internationale fora, bl.a. gennem Unionens opfyldelse af verdensmålene samt de mål, der er fastsat i Parisaftalen, konventionen om den biologiske mangfoldighed, konventionen om bekæmpelse af ørkendannelse og andre multilaterale miljøaftaler, navnlig ved at styrke deres gennemførelse og bistå tredjelande med at gøre det samme, herunder ved at øge gennemsigtigheden og ansvarligheden for så vidt angår fremskridtene med opfyldelsen af de tilsagn, der er afgivet i disse aftaler

v) styrkelse af den internationale forvaltning af miljøet ved at afhjælpe de resterende mangler og styrke respekten for og anvendelsen af anerkendte internationale miljøprincipper

vi) sikring af, at Unionen og medlemsstaternes finansielle bistand til tredjelande fremmer FN's 2030-dagsorden.

Artikel 4

Overvågningsramme og forvaltning

1. Kommissionen skal med støtte fra Det Europæiske Miljøagentur (EEA) og Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) og uden, at dette berører deres uafhængighed, årligt overvåge, vurdere og rapportere om Unionens og medlemsstaternes fremskridt med hensyn til at virkeliggøre de prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2, under hensyntagen til de betingelser, der er fastsat i artikel 3, og det overordnede mål om at opnå systemisk forandring. De oplysninger, der fremkommer ved denne overvågning, vurdering og rapportering, skal offentliggøres og være lettilgængelige.

2. Den i stk. 1 omhandlede overvågning, vurdering og rapportering har til formål at fremme den strategiske politiske kommunikation på højt plan. Efter høring af alle relevante interessenter fremlægger Kommissionen senest den 2. maj 2022 en overvågningsramme baseret på et begrænset antal hovedindikatorer, som, hvor sådanne er tilgængelige, skal omfatte systemiske indikatorer for bl.a. miljømæssigt-sociale og miljømæssigt-økonomiske sammenhænge. Listen over hovedindikatorer skal af hensyn til ansvarlighed forblive stabil. Den skal dog ajourføres for at afspejle den seneste udvikling inden for politik og indikatorer, hvor det er hensigtsmæssigt.

3. Den i stk. 1 omhandlede overvågning og vurdering skal afspejle den seneste udvikling med hensyn til tilgængeligheden og relevansen af data og indikatorer og skal bygge på data, som er tilgængelige i medlemsstaterne og på EU-plan, navnlig data og indikatorer, der produceres af EEA og det europæiske statistiske system, med henblik på at minimere den administrative byrde. Den skal være kohærent med, men berører ikke andre overvågnings-, rapporterings- og forvaltningsrammer og øvelser, der dækker social-, finans-, miljø- og klimapolitikken. Den skal baseres på en metode, der hvor det er muligt, tillader at måle afstanden til målene med hensyn til de prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2, og udvalgte hovedindikatorer.

4. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen skal tage hensyn til og årligt udveksle synspunkter om den vurdering, der er omhandlet i stk. 1, samt om de tiltag, der er truffet, og eventuelle fremtidige tiltag.

5. EEA og ECHA støtter Kommissionen i at forbedre tilgængeligheden og relevansen af data, indikatorer og viden, navnlig ved at gennemføre følgende:

a) indsamle, behandle og rapportere data og dokumentation ved hjælp af moderne digitale værktøjer og samtidig forbedre metoder til dataindsamling og -behandling og til udvikling af harmoniserede indikatorer

b) styrke og yde støtte til grundforskning, kortlægning og overvågning

c) arbejde hen imod at afhjælpe de relevante mangler i overvågningsdataene sammen med medlemsstaterne og under hensyntagen til behovet for systemisk forandring

d) levere politikrelevante og systemiske analyser og bidrage til gennemførelsen af politiske mål på EU-plan og nationalt plan, herunder ved at foreslå henstillinger for at skabe større fremskridt i virkeliggørelsen af målene

e) integrere data om miljømæssige, sundhedsmæssige, sociale og økonomiske virkninger og fuldt ud udnytte andre tilgængelige data og tjenester, såsom data leveret af Copernicus

f) bidrage til at afhjælpe kritiske vidensmangler vedrørende økologiske tippepunkter, samtidig med at der tages hensyn til geografiske og økologiske forskelle mellem regionerne

g) udvikle kvantitative og kvalitative værktøjer, herunder fremskrivninger og modeller, som bl.a. kan give oplysninger om potentielle fremtidige systemdækkende virkninger af politikker vedrørende miljø og klima og om afstanden til målene

h) yderligere forbedre tilgængeligheden og interoperabiliteten af samt adgangen til data gennem EU-programmer

i) sikre gennemsigtighed og ansvarlighed.

6. Kommissionen skal regelmæssigt undersøge behovet for data og viden på EU-plan og nationalt plan, herunder EEA's og ECHA's samt, hvor det er relevant, andre EU-organers og -agenturers kapacitet til at udføre de i stk. 5 omhandlede opgaver.

Artikel 5

Midtvejsevaluering

1. Senest den 31. marts 2024 foretager Kommissionen en midtvejsevaluering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til at virkeliggøre de tematiske prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2, stk. 2, under hensyntagen til status for de betingelser, der er fastsat i artikel 3, og de fremskridt, der er gjort med hensyn til overvågning og vurdering af den systemiske forandring. Kommissionen skal, hvor det er hensigtsmæssigt, foreslå ændringer af sættet af hovedindikatorer, der er omhandlet i artikel 4, stk. 2, i lyset af resultatet af midtvejsevalueringen. Midtvejsevalueringen skal være baseret på de vurderinger, der er foretaget i henhold til artikel 4, stk. 1, og på andre relevante konklusioner. Kommissionen skal forelægge en rapport om midtvejsevalueringen for Europa-Parlamentet og Rådet.

2. I lyset af den i denne artikels stk. 1 omhandlede midtvejsevalueringen, af Europa-Parlamentets og Rådets eventuelle reaktioner på denne evaluering, af andre relevante politiske udviklinger og af EEA's seneste rapport om tilstand og udsigter for miljøet i Europa samt med henblik på at virkeliggøre de tematiske prioriterede mål, der er fastsat i artikel 2, stk. 2, forelægger Kommissionen, hvor det er hensigtsmæssigt, et lovgivningsmæssigt forslag for at tilføje et bilag til det ottende miljøhandlingsprogram for perioden efter 2025 indeholdende en liste over tiltag med henblik på at virkeliggøre disse mål, samt en tidsplan for de respektive tiltag.

Artikel 6

Evaluering

Senest den 31. marts 2029 skal Kommissionen foretage en evaluering af det ottende miljøhandlingsprogram. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport med de vigtigste resultater af denne evaluering, og, hvis det er relevant, efterfulgt af et lovgivningsmæssigt forslag til det næste miljøhandlingsprogram senest den 31. december 2029.

Artikel 7

Ikrafttræden

Denne afgørelse træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Strasbourg, den 6. april 2022.

På Europa-Parlamentets vegne	*På Rådets vegne*
R. METSOLA	C. BEAUNE
Formand	*Formand*